

حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام

کد درس: ۰۱۴

از مجموعه ۱، دروس مبانی نظری اسلام

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی با ویژگی‌های نظام حقوقی اسلام و اصول بنیادین و انواع حقوق و آزادی‌های مدنی و سیاسی انسان از دیدگاه اسلام.

سرفصل‌ها (برای ۳۲ ساعت نظری در یک نیمسال تحصیلی)

۱- مفاهیم اولیه و کلیات

۱-۱- مفهوم و انواع حق (حق تکوینی، تشریعی، حق الناس، حق الله و ...)

۱-۲- منشأ و خاستگاه حق

۲- مبانی و ویژگی‌های نظام حقوقی اسلام (در مقایسه با سایر نظامها)

۲-۱- مبانی حقوق اسلامی

۲-۲- حقوق طبیعی و حقوق فطری

۲-۳- رابطه متقابل حق و تکلیف

۲-۴- جایگاه عدالت در نظام حقوقی اسلام

۲-۵- مفهوم، مبانی و انواع آزادی در اسلام

۲-۶- نسبت حقوق فرد و جامعه

۳- حقوق مدنی و اجتماعی در اسلام

۳-۱- حق حیات، تکامل و پیشرفت انسان

۳-۲- آزادی تفکر و عقیده

۳-۳- آزادی بیان و قلم

۳-۴- انتخاب شغل و مسکن و ...

۳-۵- حق امنیت قضایی و عدالت اجتماعی

۴- حقوق سیاسی

۴-۱- حق مشارکت در امور سیاسی

۴-۲- حق نظارت عمومی

۴-۳- حق حاکمیت ملی

۵- حقوق زن

۵-۱- مبانی حقوق زن

۵-۲- تفاوت‌های حقوق زن و مرد و علل آن

۵-۳- اسلام و فمینیسم

۶- حقوق کودک در اسلام

۷- حقوق اقلیت‌ها در اسلام

۸- حقوق و روابط بین‌الملل در اسلام

منابع:

۱. اسلام و حقوق بشر، زین‌العابدین قربانی
۲. نظام حقوق زن در اسلام، مرتضی مطهری
۳. پیرامون جمهوری اسلامی، مرتضی مطهری
۴. حقوق جهانی بشر (از دیدگاه اسلام و غرب)، محمدتقی جعفری

منابع تکمیلی

۱. آزادی از نگاه استاد مطهری، حسین یزدی، تهران، صدرا، ۱۳۷۹.
۲. نظام حقوق زن در اسلام، مرتضی مطهری، تهران، صدرا، ۱۳۷۴.
۳. نظریه حقوقی اسلام، محمدتقی مصباح یزدی، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، ۱۳۸۰.
۴. حقوق بشر (نظریه‌ها و رویه‌ها)، حسین شریفی طراط کوهی، تهران، دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، ۱۳۸۰.
۵. فلسفه حقوق بشر، عبدالله جوادی آملی، قم، اسراء، ۱۳۷۷.
۶. فلسفه حقوق، مصطفی دانش‌پژوه و قدرت‌الله خسروشاهی، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، ۱۳۸۰.
۷. حقوق بشر از منظر اندیشمندان، محمد بسته نگار، ۱۳۸۰، تهران، انتشار.
۸. حقوق بشر از دیدگاه اسلام (آراء دانشمندان ایرانی)، گروه نویسندگان، تهران، الهدی، ۱۳۸۰.
۹. آزادی‌های عمومی در حکومت اسلامی، راشد غنوشی، ترجمه حسین صابری، تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۸۱.
۱۰. آزادی، عقل و ایمان، محمد سروش، قم، دبیرخانه مجلس خبرگان رهبری، ۱۳۸۱.
۱۱. در هوای حق و عدالت (از حقوق طبیعی تا حقوق بشر)، محمدعلی موحد، ۱۳۸۱، تهران، نشر کارنامه.
۱۲. حق و مصلحت، محمد راسخ، تهران، طرح نو، ۱۳۸۱.
۱۳. مبانی حقوق بشر، سیدصادق حقیقت و سیدعلی میرموسوی، تهران، مؤسسه فرهنگی دانش و اندیشه معاصر.